

Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνός: «Ο ένας μαζί με τον άλλον, ο ένας για τον άλλον και όλοι μαζί εν Χριστώ»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Στην ανάγκη να μεταμορφωθούν οι ανθρώπινες σχέσεις μέσα από την αγάπη του Χριστού, να αντιμετωπιστούν η καχυποψία και η απομόνωση και να αναδειχθεί ο συνάνθρωπος ως αδελφός και πλησίον, επικεντρώνεται το μήνυμα του Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού για την Κυριακή 18 Οκτωβρίου 2026.

Αφετηρία του μηνύματος αποτελεί η γνωστή φιλοσοφική φράση «Ή κόλαση είναι οί ἄλλοι», μέσα από την οποία ο Σεβασμιώτατος περιγράφει τις δυσκολίες που συχνά χαρακτηρίζουν τις ανθρώπινες σχέσεις, όπως ο φόβος της απόρριψης, η κατάκριση και η καχυποψία. Όπως επισημαίνει, η καχυποψία απομακρύνει τους

ανθρώπους, καθώς «ἐκεῖ ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει ἡ ἐμπιστοσύνη, γεννιέται ὁ φόβος. Ἐκεῖ ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει ἡ συνεργασία, γεννιέται ὁ ἀνταγωνισμός. Ἐκεῖ ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει ἡ ἀγάπη, δημιουργεῖται ἡ ἀπόσταση».

Αναφερόμενος στην αποστολική περικοπή της Κυριακῆς και στην επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς τους Κολοσσαείς, ο Μητροπολίτης Δαμασκηνός προβάλλει το παράδειγμα του Αποστόλου, ο οποίος, παρά το γεγονός ότι βρίσκεται στη φυλακή, αναγνωρίζει στους συνεργάτες και συνοδοιπόρους του πηγή παρηγοριάς και στήριξης. Μέσα από αυτή την αναφορά, υπογραμμίζει ότι ο άλλος άνθρωπος δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αντίπαλος ή απειλή, αλλά ως αδελφός που έχει ανάγκη από αγάπη, κατανόηση και αποδοχή.

Ιδιαίτερη ἔμφαση δίνει, επίσης, στη σημασία του λόγου και της συμπεριφοράς προς τον συνάνθρωπο, παραπέμποντας στη συμβουλή του Αποστόλου Παύλου: «Τὰ λόγια σας [...] νὰ εἶναι πάντα γεμάτα χάρι κι ὄχι ἀνόητα». Παράλληλα, τονίζει ότι η χριστιανική ζωή δεν εξαντλείται στην τήρηση εντολών και στην εκπλήρωση θρησκευτικῶν καθηκόντων, αλλά έχει ως σκοπό την ἔνωση του ἀνθρώπου με τον Χριστό, η οποία μεταμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο βλέπει και προσεγγίζει τους γύρω του.

«Ὁ ἄνθρωπος ποὺ μὲ δυσκολεύει δὲν εἶναι ἀπαραίτητα ἐχθρὸς μου», σημειώνει χαρακτηριστικά, καλώντας τους πιστούς να καλλιεργήσουν τη συγχώρηση, την ἐμπιστοσύνη και τη συμπράσταση, ἀκόμη και ἀπέναντι σε ἐκείνους με τους οποίους δυσκολεύονται να συνυπάρξουν.

Καταλήγοντας, ο Σεβασμιώτατος ἐπισημαίνει ότι, σε μια κοινωνία που συχνά απομονώνει και διχάζει τους ἀνθρώπους, η Εκκλησία προτείνει ἕναν διαφορετικό τρόπο ζωῆς, με θεμέλιο την ἀγάπη του Χριστοῦ. Ὅπως χαρακτηριστικά αναφέρει, το μεγάλο θαῦμα εἶναι «τὸν ἄνθρωπο ποὺ βλέπουμε ὡς ξένο, νὰ τὸν δοῦμε ὡς ἀδελφὸ» και «τὸν ἄνθρωπο ποὺ γεμίζει συχνὰ τὴν καρδιά μας μὲ καχυποψία, νὰ τοῦ χαρίσουμε τὴν ἐμπιστοσύνη μας».

Το μήνυμά του ολοκληρώνεται με τρεις χαρακτηριστικές προτροπές, που συνοψίζουν το περιεχόμενο της ποιμαντικής του διδασκαλίας: «Ὁ ἕνας μαζί με τὸν ἄλλον! Ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον! Καὶ ὅλοι μαζί ἐν Χριστῷ!»

Αναλυτικὰ το Μήνυμα του Μητροπολίτου Αἰτωλίας και Ακαρνανίας κ Δαμασκηνού για την Κυριακή 18 Οκτωβρίου 2026:

Ἀγαπητοί μου Πατέρες καί ἀδελφοί,

Παιδιά μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπημένα,

Ἦταν πρὶν ἀπὸ περίπου ὀγδόντα χρόνια, τὸ 1944, λίγο πρὶν τελειώσει ὁ Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ὅταν ἓνας διάσημος Γάλλος φιλόσοφος ἔγραψε μιὰ φράση ποὺ συντάραξε τὴν Εὐρωπαϊκὴ κοινωνία: **«Ἡ κόλαση εἶναι οἱ ἄλλοι».**

Δὲν χρειάζεται νὰ γνωρίζουμε φιλοσοφία γιὰ νὰ καταλάβουμε τί ἐννοεῖ ὁ φιλόσοφος μέ αὐτὴ τὴν φράση. Ὁ ἄνθρωπος, πολλές φορές, δυσκολεύεται νὰ ζήσει μαζί μὲ τοὺς ἄλλους. Πληγώνεται ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰ τους, φοβᾶται τὴν κρίση τους, ὑποφέρει ἀπὸ τὴν ἀπόρριψη καὶ αἰσθάνεται ὅτι ἡ ζωὴ μαζί τους βρίσκεται διαρκῶς στὸ στόχαστρο τῆς κατακρίσεώς τους.

Τότε, μπορεῖ νὰ γεννηθεῖ μέσα του ἡ σκέψη: **«Καλύτερα νὰ εἶμαι μόνος μου. Δὲν ἔχω ἀνάγκη κανέναν».**

Ὅμως ἡ μοναξιὰ δὲν εἶναι ἡ λύση. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει χωρὶς σχέση ἐπικοινωνίας. Ἔχει ἀνάγκη τὸν ἄλλον. Ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀγαπήσει καὶ νὰ ἀγαπηθεῖ, νὰ προσφέρει καὶ νὰ δεχθεῖ, νὰ μοιραστεῖ τὴν χαρὰ καὶ τὸν πόνο μέ τὸν διπλανό του.

Καὶ ὑπάρχει κάτι ἀκόμη ποὺ κάνει σήμερα τὶς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων δύσκολες: ἡ **καχυποψία**. Πολλές φορές βλέπουμε τὸν ἄλλον καί, πρὶν ἀκόμη τὸν γνωρίσουμε, ὑποψιαζόμαστε τὶς προθέσεις του. Νομίζουμε ὅτι κάτι θέλει νὰ μᾶς ἀποσπάσει. Ὅτι προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἐκμεταλλευθεῖ. Ὅτι θέλει νὰ μᾶς ξεγελάσει ἢ νὰ μᾶς βλάψει.

Αὐτὴ ἡ καχυποψία δηλητηριάζει τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις. Ἐκεῖ ὅπου θὰ μπορούσε νὰ ὑπάρχει ἡ ἐμπιστοσύνη, γεννιέται ὁ φόβος. Ἐκεῖ ὅπου θὰ μπορούσε νὰ ὑπάρχει ἡ συνεργασία, γεννιέται ὁ ἀνταγωνισμός. Ἐκεῖ ὅπου θὰ μπορούσε νὰ ὑπάρχει ἡ ἀγάπη, δημιουργεῖται ἡ ἀπόσταση.

Ὅταν ἡ καχυποψία, λοιπόν, γίνεται τρόπος ζωῆς, ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νὰ βλέπει παντοῦ ἐχθρούς. Κλείνεται στὸν ἑαυτό του καὶ δυσκολεύεται νὰ πλησιάσει τὸν ἄλλον.

Σήμερα, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μας δείχνει ἕναν ἐντελῶς διαφορετικὸ δρόμο.

Στὴν σημερινὴ Ἀποστολικὴ περικοπὴ, ἀπευθύνεται στοὺς Χριστιανοὺς τῶν Κολοσσῶν, μιᾶς πόλεως τῆς κεντρικῆς ἐνδοχώρας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ Παῦλος γράφει τὴν ἐπιστολὴν ἐν ὄσῳ, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση, βρίσκεται στὴν φυλακὴ τῆς Ρώμης, στὴν πρώτη του αἰχμαλωσία. Βιώνει στιγμές, κατὰ τὶς ὁποῖες,

συνήθως, ή μοναξιά και ή απόσταση από τούς ανθρώπους μεγαλώνει. Κι όμως! Καθώς ό Παῦλος μιλά για τούς ανθρώπους που βρίσκονται κοντά του ή για εκείνους με τούς οποίους στέλνει τήν έπιστολή, δέν μιλά σαν άνθρωπος μόνος και εγκαταλειμμένος. Αντίθετα!

Μιλά, έκφράζοντας απέραντη χαρά για τούς δεσμούς που τόν συνδέουν μαζί τους. Μιλά με εύγνωμοσύνη που υπάρχουν στην ζωή του. Μιλά με αδελφική αγάπη. Τόν συνεργάτη του Τυχικό τόν ονομάζει «ἀγαπητὸν ἀδελφὸν καὶ πιστὸν διάκονον». Τόν συνοδοιπόρο του Όνήσιμο, «πιστὸν καὶ ἀγαπητὸν ἀδελφὸν» (4:7-9).

Καί, καθώς αναφέρεται με τὰ ἴδια συναισθήματα και σε όρισμένους ακόμη, συμπληρώνει κάτι πολύ όμορφο: ότι οί άνθρωποι αὐτοί έγιναν γι' αὐτόν «παρηγορία» (4:11).

Ό Παῦλος βρίσκεται στην φυλακή. Στερεΐται τήν έλευθερία. Έχει όμως ανθρώπους που στέκονται κοντά του, αποτελώντας γι' αὐτόν στήριγμα και άπαντοχή. Πόσο διαφορετική είναι αὐτή ή εικόνα από εκείνη τοῦ ανθρώπου που βλέπει παντοῦ έχθρους!

Για τόν Παῦλο, ό «ἄλλος» δέν είναι κάποιος που πρέπει να φοβηθῶ, να ανταγωνιστῶ ή να έξουσιάσω. Αντιθέτως, είναι ό αδελφός μου. Και λίγο πριν από τούς χαιρετισμούς αὐτούς, ό Απόστολος γράφει: «Τὰ λόγια σας (ἀκόμη και πρὸς εκείνους που δέν είναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας), να είναι πάντα γεμᾶτα χάρη κι ὄχι ἀνούσια» (4:6).

Τί απλή και πόσο σημαντική συμβουλή! Να μιλάμε στοῦς ἄλλους με καλοσύνη. Να μὴν τούς προσβάλλουμε. Να μὴν βιαζόμαστε να τούς καταδικάσουμε. Να ακοῦμε. Να προσπαθοῦμε να καταλάβουμε. Να δίνουμε χῶρο στὸν ἄλλον. Ό άνθρωπος απέναντί μας, ὅποιος κι ἂν είναι, δέν είναι απλῶς «ό ἄλλος». Είναι ένας άνθρωπος σαν κι ἐμᾶς. Έχει τὶς χαρὲς και τὶς λύπες του. Έχει τὶς ἀδυναμίες και τούς φόβους του. Κάνει λάθη, ὅπως κάνουμε κι ἐμεῖς. Πληγώνεται, ὅπως πληγωνόμαστε κι ἐμεῖς. Έχει ἀνάγκη από αγάπη, ὅπως κι ἐμεῖς.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νὰ ἀλλάξουμε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο βλέπουμε τὸν συνάνθρωπό μας: Ὁ ἄνθρωπος ποὺ μὲ δυσκολεύει δὲν εἶναι ἀπαραίτητα ἐχθρὸς μου. Ἐκεῖνος ποὺ μὲ πληγώνει μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ μάθω τὴν συγχώρηση. Ἐκεῖνος ποὺ ὑποφέρει μπορεῖ νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος στὸν ὁποῖο θὰ προσφέρω τὴν συμπαράστασή μου. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἀνάγκη, μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ εὐκαιρία νὰ καταλάβω ὅτι ἡ ζωὴ μου δὲν ὑπάρχει μόνο γιὰ νὰ ἱκανοποιῶ τὸν ἑαυτό μου. Ἐκεῖνος ποὺ φοβᾶμαι πὼς θὰ μὲ βλάψῃ, μπορεῖ νὰ γίνῃ ὁ πιὸ πιστὸς μου φίλος καὶ ὁ πιὸ ἀξιόπιστος συνεργάτης μου.

Ἀδελφοί μου,

Ἡ σημερινὴ Ἀποστολικὴ περικοπὴ ἀποκαλύπτει τὴν μεγάλη διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο ποὺ ζεῖ, στηριζόμενος μόνον στὰ ἀνθρώπινα συναισθήματά του καὶ σὲ ἐκεῖνον ποὺ προσπαθεῖ νὰ ζήσῃ, ἀντλώντας ἀγαθὴ προδιάθεση γιὰ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος στηρίζεται μόνο στὶς δυνάμεις του, εὐκόλα κουράζεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Σχετίζεται, περιμένοντας διαρκῶς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ τὸν καταλάβουν, νὰ τὸν ἀποδεχθοῦν καὶ νὰ τὸν δικαιώσουν. Καὶ ὅταν αὐτὸ δὲν συμβαίνει, αἰσθάνεται προδομένος, πληγώνεται καὶ ἀπομακρύνεται.

Ὁ Χριστὸς ὅμως μᾶς δείχνει ἕναν ἄλλο δρόμο: Δὲν μᾶς ὑπόσχεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι πάντοτε ὅπως τοὺς θέλουμε. Μᾶς μαθαίνει ὅμως νὰ τοὺς βλέπουμε διαφορετικά. Νὰ μὴν τοὺς βλέπουμε μόνο μὲ τὰ μάτια τῆς δικῆς μας ἀπαιτήσεως ἀλλὰ μὲ αὐταπάρνηση καὶ ἀγάπη.

Αὐτὴ ἡ διαφορετικὴ στάση πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας ἀποτελεῖ ἕναν ἀπὸ τοὺς σημαντικότερους σκοποὺς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἡ συμμετοχὴ μας στὴν ἐκκλησιαστικὴ – μυστηριακὴ ζωὴ δὲν μπορεῖ νὰ περιορίζεται μόνο στὴν τήρηση κάποιων ἐντολῶν ἢ στὴν ἐκπλήρωση θρησκευτικῶν καθηκόντων. Σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ μᾶς ἐνώσῃ μὲ τὸν Χριστό. Καὶ ὅσο πλησιάζουμε τὸν Χριστό, τόσο ἀλλάζει καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο βλέπουμε τὸν συνάνθρωπό μας.

Ἄν εἴμαστε ἐνωμένοι μὲ τὸν Χριστό, ὁ «ἄλλος» δὲν μπορεῖ νὰ παραμένῃ ἀπλῶς ὁ «ἄλλος, ὁ ἀδιάφορος, ὁ ξένος». Γίνεται ὁ πλησίον.

Ἀδελφοί μου,

Πολλοὶ ἄνθρωποι ζοῦν γύρω μας σὰν νὰ βλέπουν στὰ πρόσωπα τῶν ἄλλων τὴν κόλασή τους. Τὸ Εὐαγγέλιο ὅμως μᾶς καλεῖ νὰ ἀλλάξουμε τὴν ματιὰ μας καὶ νὰ

ζεστάνουμε τὴν καρδιά μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο θαῦμα ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιτελέσει ὁ Χριστὸς μέσα στὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου:

Τὸν ἄνθρωπο ποὺ βλέπουμε ὡς ξένο, νὰ τὸν δοῦμε ὡς ἀδελφό. Τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἀντιμετωπίζουμε ὡς ἀπειλή, νὰ τὸν πλησιάσουμε. Τὸν ἄνθρωπο ποὺ γεμίζει συχνὰ τὴν καρδιά μας μὲ καχυποψία, νὰ τοῦ χαρίσουμε τὴν ἐμπιστοσύνη μας.

Σὲ μία κοινωνία ποὺ ἀπομονώνει, ἀπομακρύνει καὶ διχάζει τοὺς ἀνθρώπους, ἡ Ἐκκλησία, μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, θεμελιώνει ἕναν ἄλλον τρόπο ζωῆς ποὺ περιγράφεται σὲ τρεῖς φράσεις:

Ὁ ἓνας μαζί μὲ τὸν ἄλλον!

Ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλον!

Καὶ ὅλοι μαζί ἐν Χριστῷ!

Μὲ ὅλη μου τὴν πατρικὴ ἀγάπη,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΑΣ

+ Ο ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ